

Motion till riksdagen 2013/14:Ub322

av **Hans Wallmark (M)**

Lokala och regionala kulturbärare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att värna forskning kring dialekter och lokal historia.

Motivering

Språk är något centralt och grundläggande för en individ. Det handlar om förankring. Det språk på vilket man drömmer och formulerar sina mest innerliga eller djupa tankar med är på ett grundläggande sätt med och formar människan. I Sverige värnas också fem minoritetsspråk vid sidan av svenskan. Det är viktigt och bra!

Men ett språk är i sig självt knappast enhetligt. Det finns variationer, både över tid och i olika delar av landet. Dialekter är i sig viktiga kulturbärare.

Dialekter kan i sig visa på utbyte och influenser från andra håll: skånskan med sina särskilda kopplingar. Värmland och Lappland är andra betydelsefulla områden.

Det är värdefullt att kunskap och kännedom om det lokala och nära förmedlas till kommande generationer, gärna i kombination med historia som är ett av skolans kärnämnen. Den som känner till sin bakgrund kan förhoppningsvis med större öppenhet och frimodighet förstå samtiden och därmed vara med och forma framtiden.

Forskning och nya rön gör det möjligt att ständigt omtolka och förstå historiska händelser ur nya synvinklar. Sverige som nationalstat har genom århundradena förändrats och utvecklats. Det handlar om områden som tillkommit – som Skåne – respektive sådana som fallit ifrån – som Finland. Medvetenheten och kunskapen om vad som skett kan ibland vara bristfällig.

Skåne är ett exempel på en del av Sverige som fram till freden i Roskilde 1658 var en betydande del av Danmark. Med freden i Köpenhamn 1660 bekräftades att stora delar av tidigare Skåneland var svenskt och har så kommit

Fel! Okänt namn på

att förbli. Vad hände under försvenskningen? Vad hände med tidigare språk? Hur kom Skåneland att bli svenskt? Hur mycket av det danska finns kvar i dag? Kunskapen om allt detta är inte alltid på topp i undervisningen. Och det trots att det finns mycket som ändå påminner om den tid som varit. Ängelholm är en stad grundad av Christian II och Kristianstad av Christian IV. Kristianstad är i dag den enda svenska kommun som i sitt eget vapen har en dansk kungs monogram! Dessutom är det en stad som lockar många besökare från Danmark tack vare sin välbevarade bebyggelse och intressanta arkitektur från den ”danska tiden”.

Med det starka nationalstatsperspektiv som finns i Sverige finns en fara i att allt beskrivs på bekostnad av det lokala och regionala.

I samband med utformandet av kursplaner är det viktigt att hänsyn tas och att behovet av en allsidig och bred historieundervisning som ger utrymme för att belysa den lokala och regionala utvecklingen betonas. Inte minst är forskning viktig för att förhindra att okunskap leder till uppkomsten av vandrings-sägner och ogrundade påståenden. Men lika mycket är det också en rätt att känna till det som fanns före det Sverige som i dag är vårt gemensamma Sverige.

Stockholm den 2 oktober 2013

Hans Wallmark (M)